

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

CIUPASEM!

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Słowo CIUPASEM, wyglądające jak rzeczownik w narzędniku, a używane jako przysłówek, nie znaczy 'szybko, błyskawicznie', tylko 'pod strażą, pod dozorem, pod przymusem'. CIUPASEM to określenie, które do ogólnej polszczyzny potocznej przeszło z gwary warszawskiej. Dawniej używano także samego rzeczownika CIUPAS w znaczeniu 'odsyłanie pod strażą' albo 'odmowa, odprawa'. Słowo CIUPAS pochodzi najprawdopodobniej od dawnego, dziś już nieużywanego, niemieckiego określenia Schubpass 'dostarczenie etapem do więzienia', które w XIX w. mogło występować także w spolszczonej postaci SZUPAS. Potwierdza tę hipotezę obecność w potocznym języku rosyjskim formy шупас [šupas] w takim samym znaczeniu. Przekształcenie formy SZUPAS w CIUPAS nastąpiło zapewne pod wpływem skojarzenia z żargonowym CIUPA 'więzienie; areszt' – bo przecież złapanych rozrabiaków i awanturników odstawiano CIUPASEM właśnie do CIUPY.